

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiaz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Lelki szegények.

Irta: Koncz Ákos.

Debreczen, december 2.

Künn hideg az idő s a sze-
gény emberek didergő testét alig
fedezi valami hitvány foszlány a
nagy hideg és metsző szél ellen.

A szegény ügy Magyarorszá-
gon még rendezetlen. Kultur ál-
lam vagyunk, de a humanizmusra
még nincs elég pénzünk. S mivel
szegény és nyomorult ember min-
dig van a világon, ezek még jó
ideig bolyonghatnak a beállott
hideg évszakokban segítség nélkül.

A társadalom azonban min-
den városban megnyitja erszényét
a szűkölködők előtt, így Debre-
czen is sokat áldoz a téli nyomor
enyhítésére. Maga a város ezre-
ket oszt ki azoknak, kiket a sors
nehéz keze sújt, míg a társada-
lom kézzel-kézre adja azon gyűjtő
iveket, melyeket a humanizmus
és szeretet hoz körforgásba.

Vannak azonban a világban,
a társadalomban lelki szegények
is, kiken gyűjtőivekkel nem lehet
segíteni, kik fényes köntösben
járnak, de azért szegényebbek a
didergő koldusnál, kiknek a lelke
sivár, mint a téli éjszaka s lelkük
egyedüli világossága a boszunak

azon fényéből származik, melyet
vélt ellenségeik iránt táplálnak és
adandó alkalommal élesztnek.

A társadalom ezen alakjai
szeretik a sötétséget. Hasonlók a
baglyokhoz és denevérekhez, me-
lyeknek bántja szemét a világos-
ság. A napvilágnál nem szeretnek
dolgozni, az alattomoság az ele-
mük. Ebben élnek, ez vezeti őket
tetteikben, céljok elérésében. —
Gyávák a kétségbeesésig és mikor
előttem mosolyognak, — akkor
árulnak el s akkor hazudnak leg-
jobban. Sohase néznek szemembe,
mert lelked tükrébe önlelkük
alattomoságát olvasnák ki, hize-
legnek, hogy nyíltságra birjanak
s a jó szívből nekik nyújtott bi-
zalommal ütnek rést lelkeden.
Befurakodnak mézes-mázos be-
szédükkel egyéniséged mélyébe,
kitapogattják gyöngéidet s ott
szúrnak meg, ahol tudják, hogy
fáj. Ma felmagasztalnak, hogy
holnap alárántsanak, ma nagy
vagy szemükbe, holnap porszem
gyanánt tipornak el s azok, kik-
ben biztál, a cselekvés pillanatá-
ban rutul cserben hagynak.

Mig magasztalod őket, mig
szekerüket vállvetett igyekezettel
kisegited a kátyuból: barátjuk
vagy. Egyszóval, mig eszedre és

szivedre szükségük van, addig
megtűrnek körükben. De ha ön-
tudatára jössz annak, hogy te is
ember vagy és nem keleti rab-
szolga és fel mered emelni a sza-
vadat, akkor jaj neked! Lecsap
reád a Damokles kardja és ki
eddig azt hitted, hogy kibérelted
az emberek szívére, észreveszed,
hogy a tiedet vették bérbe, s mi-
kor kihasználták, eldobták.

Ezek jutottak most eszembe,
hogy azon petíciók egyikét-
másikat olvastam, melyeket az
ellenzék beadott a választások
ellen. Az elvtelenségek egész so-
rozata tűnik ezekben szemem
elő. Mert mig ad a kormány, mig
dédelget egy-egy várost, községet,
vagy embert, mig hivatalt ad, ke-
nyeret nyújt addig a szabadelvü-
párton kívül nincs üdvösség. De
ha a kormány a nyomasztó pénz-
ügyi viszonyok miatt egy kissé
szűkebben adja obulusait, ha ér-
demetleneket nem dekorál fel egy
ordóval, vagy király tanácsosi
czimmal, a lelki szegények rög-
vest átesapnak az ellentáborba és
sárral dobálják meg azt a pártot,
mely eddig lelki szegénységüket
jóakarátának meleg köntösével be-
fedette. Ilyenkor visszaélésekről,
vesztegetésekről, eszem-izomról

TÁRGA.

A mi betegünk.

Irta: K. Á.

Csöndesen járunk... nesztelen a léptünk...

— Betegünk van, egy kedves betegünk.

Boldogságunkra a bánat felhője

Ereszkedett, hogy anyánk ágyba dült.

Jó feleségem szomorú most mindig,

Titokban sir és hön imádkozik,

Hogy a jó Isten végtelen kegyelme

Szüntesse meg betegünk kínjait.

Kiért egy angyal könnyörög az éghez,

Annak mentve van drága élete.

Egy síró nőnek könnyeit megszánya

A szenvedők irgalmas Istene.

S te jó anyánk, fel fogsz épülni újra,

A szeretet megmenti életed.

Újra közénk ülsz áldott jó sziveddel,

S mi hálásan csókoljuk kezedet.

A téli napnak halavány sugára

Be-betéved a hideg ablakon.

És felkeresve csöndes nyugóhelyed

Melegcsókját ott hagyja arcodon.

Majd feleségem hajlik oda hozzád...

Együtt van a termő fa és virág,

S én áldlak Isten, hogy anyát és lányát

Boldogságul, üdvül nekem adád.

Csöndesen járunk... nesztelen a léptünk...

— Betegünk van, egy kedves betegünk.

Boldogságunkra a bánat felhője

Ereszkedett, hogy anyánk ágyba dült.

De a reménység egy örömsugára

Ma reggeleu édes valóra vált.

Mert két szív téged, édes jó anyánkat,

Mosolyogva, könnyebbülten talált.

Tatou.

— Octave Mirbeau. —

Bellordné asszonyosság, a helyszerző,
a minapában egy csöndes, szelid kis
leányt ajánlott be nekem tehénpásztor-
nak; olyan helyes formás mozdulatai vol-
tak az eszemadtának, akár valami bárány-
kának.

— Erről is lesir a nyomorúság, mint
a többiről: — mondotta Fellordné. — Jó
lesz a kis fattyja akármire!

Ámbátor az asszonyoságnak a képe
nem tetszett valami nagyon, mégis felfo-
gadtam a leánykát. Hova-tovább aztán
annyira a szívemhez férközött a gyerek,
hogy kivettem kezéből a baromfi-udvar
munkáját, nehéz az ő neki. Befogadtam
a házba, olyan formán, a hogyan teszem,
valami ritka madarat, piczi kutyát, vagy
csinos cziczát vesz az ember a házba;
kedvem telt a mozdulataiban, a szemé-
nézésében. Csak járt-kelt a házban az ő
formás mozdulataival, — egyebet se tett,
minthogy rám bámult nagy szemével.
Hangját szinte soha sem hallottam beszél-

getés közben, csak két szemével, két
nagy, ártatlan, örökösön rajtam nyugodó,
imádságos, alázatos szemével szólott nekem.

Tatou-nak, hívták.

Tartou! Micsoda furcsa név! Szinte
megérzik rajta a banánnak, meg a bam-
busznak illata, pedig hát nem is igen
tudta, hogyan került rá ez a név, ki adta
neki.

Mivelhogy nem is tudott ő magáról
semmitse, ha csak azt nem, hogy Tatou-
nak hívták, Biz' én még máig se értem,
miért hívták épen így; hiszen az arcán
semmi olyan sem volt, mint azokén az
apró bronzos színű teremtetéseken, a kik
az óperenciás tengeren is tul, bambusz-
erdők árnyékában lubiczkolnak az iszap-
ban: azoknak van ilyen fura, messze izü
nevük.

Honnan való volt, azt még annyira
se tudta. Csak olyan homályosan rémlett
neki, hogy piczi korában nagy, vén ház-
ban nevelődött, de hogy börtön volt-e,
vagy menedékhely, azt maga sem tudta.
Csupán olyan gyámoltalan, piczi lélek
volt benne, mint ő; isten tudja, micsoda
nyomortanyákról szakadoztak el.

El is pusztult ott közülök sok. —
Szinte mindennap vitték ki a kis kopor-
sákat, reszkető gyertyaszálak, egyhangu
imádkozás közben a temetőbe. Minden
áldott éjjelen elrepült egy-egy piczike lé-
lek a fehér nyoszojából. De hát került a
helyükre más, került mindig minden felől
piczi, sápadt kezű, bámuló szemű, szenve-
déstől beesett képü.

vádolják azt a kormányt, melynek egy futó mosolyáért, egy morzsájáért heloták módjára tórdén csuszva könyörögtek.

Fájdalom, hogy ez a lelki szegénység egyiránt terjed, úgy a politikában, mint a társadalmi életben. A tapasztalat, a mindennapi példák szomorúan igazolják ezt és arra intenek bennünket, hogy kerüljük a lelki szegénységet, kik mint a kameleonok színüket változtatják, hogy az elmélet megtevésszék.

— **Uj államtitkár.** Lapunk már tegnap jelentette, hogy nemeskéri Kiss Pál, Zólyomvármegye főispánja földmivelési államtitkárrá neveztetett ki. Bedő Albert helyére. Nemeskéri Kiss Pál életrajzai a következők:

Nemeskéri Kiss Pál 1856-ban, Sz.-Angeban (Franciaország) született. Édes atyja nemeskéri Kiss Miklós ezredes, egykori emigráns. Középiskoláit és jogi tanulmányait, Franciaországban végezte; 24 éves korában hazajött, mint Zólyomvármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának tagja, ezen vármegye közügyeiben tevékeny részt vett. 1882-ben szabadalvú programmal a korponai kerületben képviselővé választott. 1883. évben nőül vette Szapáry Vera grófnőt, Szapáry István gróf belső titkos leányát. 1894-ben Zólyomvármegye főispánjává neveztetett ki s ez ideig ebben az állásban működött. Nemeskéri Kiss Pál édes atyjának mintegy 60.000 holdnyi véghelesi uradalmi gazdaságának vezetésében, mely a felvidék egyik mintaszerű gazdasága — tevékeny részt vett. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei gödi saját birtokán nemeskéri Kiss Pál szintén passzióval gazdálkodik s ezen birtokon egyéb hasznos beruházáson kívül 22 holdnyi mintaszerű szőlőtelepet rendezett be. Az országos erdészeti egyesületnek tíz év óta választmányi tagja, 1896-ban pedig az ezredéves országos kiállítás érdekében a felvidéken 5

megyéből alkotott (besztercebányai) kerület elnöke volt, e mellett a kiállítás gazdasági és állattenyésztési csoportja zsüri-jében, s az ez év szeptember havában a földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt megtartott nemzetközi gazdakongresszuson is előkelő szerepet játszott Nemeskéri Kiss Pál a fővárosi előkelő társas-életnek is jól ismert és kedvelt alakja.

— **Belföldi hírek.** (A vám- és kereskedelmi szerződés felmondása.) Az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szerződésünk, mint Budapestről jelentik, magyar részről felmondatták. A felmondás közlése jegyzék alakjában történt, a melyet a magyar kormány az osztrák össz-miniszteriumhoz intézett és a mely már tegnap óta Badeni osztrák miniszterelnök kezei között van. A felmondást a magyar kormány a jegyzék bevezetésében a ki-egyezői tárgyalásoknak eddigi menetével és a vám- és kereskedelmi szövetségnek 23. §-ával okolja meg. — Az osztrák kormány ugyane forrás szerint szintén készült a felmondásra, de a magyar kormány ebben megelőzte, mint 1876-ban is, a mikor ez a felmondás szintén magyar részről történt meg. — (A főrendiház tagjai.) A főrendiháznak, az elnöki irodából szerzett értesülés szerint, az új országgyűlésen 389 tagja van, és pedig: 18 nagykorú főherceg, 31 katolikus egyháznagy, 9 görög keleti egyháznagy, 6 protestáns püspök, az ágostai evangélikus egyház három-három felügyelője, az unitáriusok főgondnoka, 13 országzászlós, a kuria elnöke és alelnöke, a budapesti itélőtábla elnöke, 3 horvát-szlavon képviselő, továbbá 8 herceg, 225 gróf és báró, végül 77 kinevezett és megválasztott főrendiházi tag. — (A jáászberényi szabadalvú győzelme.) Jáászberényben a szabadalvú párt újra fényes győzelmet aratott az ellenzék felett. Tegnap ötven városi képviselőt kellett választani és mind a nyolcz kerületben a szabadalvú párt listája ment keresztül. Az ellenzék, amely nagy erőfeszítést fejtett ki, csak a felét tudta összehozni a szabadalvú szavazatoknak.

Elmaradt házasság.

Arról az elmaradt házasságról, mely a főváros köreit napok óta foglalkoztatja, rövid néhány sorban mi is megemlékeztünk; tegnap pedig tárczában is foglalkoztunk vele. Az eddigi verzió szerint az esküvő elmaradásának oka Aradon van. S a lapok, melyek az esetről irnak, egészen aradi helyi érdekűvé teszik azt a darab regényt az életből, melynek kimenetele ha megrázó is, az érdekeltekre jobb, mintha most félbemarad s csak azután bonyolódik ki.

Miután a lapok a szereplők neveit már közölték, nekünk nincs okunk értesítéseinket névtelenül közölni.

*

Brezovay István a vőlegény, tényleg állategészségügyi felügyelő, de nem Aradon, mint a lapok írják, hanem Mármaros-Szigeten. Nem is Aradról, hanem onnan küldte leveleit előkelő szép menyasszonyának Ágoston József országgyűlési képviselő, a fővárosi bankigazgató leányának. A 30—32 éves fiatal ember nem régen van még M. Szigeten, az előtt a földmivelési miniszteriumban volt alkalmazva. Szép szál magas ifju, ki előkelő modorával megkedveltette magát, a kikkel érintkezett. Menyasszonyával Abbáziában ismerkedett meg, a kire mély hatást tett. Mikor a szép leány kezét megkérte, lelke még vergődött a szerelemben, melyről lekellett mondania, de a melytől nem tudott szabadulni.

Ez a szerelem teszi aradi érdekűvé a szenzációs esetet, a mennyiben szerelmének tárgya most a mi színházunk kedvelt énekesnője: Kontay Boriska. Ez nagy emésztő szerelem már régebbi keletű. Még abból az időből való, mikor a graciosus kis énekesnő e népszínháznál volt. Komolyabban udvarolt, a hogy általában a népszínházi folyosókon bevett szokás és addig ostromolta a színpadi dícsőségért áhító énekesnőt, míg az beleegyezett, hogy menyasszonya legyen. Az lett és az volt az elmúlt nyárig, a mikor

Sohsem pihent az ágy, de a koporsó sem . . .

A temetőben meg egyre több, több fekete fakereszt sorakozott egymás mellett.

Volt aztán még azokban a házakban sok viasz-képi, komor asszony, akinek gyászruhája a kövegetet surolta, fekete haja homlokát verte s ajakát elfonnyasztotta a sok imádkozás, akár csak a virág-ágyat az éjszakkéleti szél. Ezekből a nagy házakból, a mikben éjjel-nappal szakadatlanul zugott a harangszó, csupasz folyosóikról, klostrom formájú udvaraikról, gyertyánfáikról, szürke kövel kirakott falaikról, kápolnáikról valami félösség ragadott Tatoura, de csak amolyan homályos félelem, akár csak az emlékei, amiket emlékezőse keltett föl lelkében.

— A sok kérdéssel kitudtam végre belőle, hogy mikor kikerült abból a vén házból, szolgálatba állott s a legdurvább munkát bízták rá. Majd a vén emberek mocskolták le, majd megfertelmes banyák verték, ütötték. De a lelkén nem maradt nyoma sem a mocsoknak, sem a verésnek. Semmi se szennyezte be lelkének kristálytiszaságát.

*

Égy esztendő alig telt el. Tatou unatkozott. Akárhányszor azon értem, hogy sir.

Megkérdeztem:

— Miért sírsz?

— Hát mer' busulok.

— Aztán mért busulsz?

— Nem tudom . . .

— Ahán! azért busulsz, mert nem szeretsz már!

O! dehogy nem! ó! hogynem . . . Nagyon szeretem. De a hazámat is nagyon szeretem ám! . . .

— A hazádat? . . . Hát azt hogyan szerethetnéd, mikor azt se tudod merre van?

— Tán éppen azért szeretem . . . Szeretném, ha visszamehetnék oda . . .

— Már pedig vissza nem mehetsz, oda, a honnan el se jöttél . . .

— Az, az . . . Há' szen éppen azért busulok . . . éppen a miatt sirok . . .

Kicsivel azután megszólított:

— Ma éjjel a házamról álmodtam . . . Tisztára fehér ország volt . . . mindenfelől eget láttam . . . muzsika szólt . . . Szeretnék oda menni . . .

— De hát hova?

— Keletnek tartok majd, a mig csak rá nem akadok a hazámra . . .

Megpróbáltam, hátha kiverem a fejéből; adtam neki szalagot, meg bársonyt; vettem neki egy fehér kecskét, finom szőrűt, mint a selyem . . .

De nem nyult sem a szalaghoz, sem a bársonyhoz, még a kecské is elveszítette egyszer este az erdőben.

Egyre fogyott. Mozdulatai idegesekké lettek, nagy ártatlan szemére lázas fátyol borult. Ágyba kellett feküdnie.

Szinte kétségbe estem.

Az Isten megáldja, a miért megen-

gedte, hogy elmenjek . . . Lám, két hónapja megyek már, két hónapja, két hónapja . . . a hazám iránt . . .

Szemében nem égett már a láz. — Mozdulatai csak olyan helyesekké, csak olyan formásokká lettek, mint annakelőtte voltak . . .

De éreztem, hogy a kicsike vége felé jár. Be akartam takarni, megsimogattam a hemlokát.

— Ne beszélj, Tatou . . . Megárt majd . . . Aludj el . . .

— De nem fogadott szót, hanem a nyárj lehelésénél is gyöngébben, tisztában susogta:

— Olyan jó vagy . . . nagyon szeretlek . . .

Azt hittem már, sose érek el oda . . . Olyan fáradt voltam! Két hónapja, hogy éjjel-nappal a hazámnak tartok! De tegnap megláttam kicsit messziről . . . Csak egy néhány percz, egy . . . oszt odaérek . . . Jaj de szép föld . . . Csupa fehér minden . . . A végét be se látom . . . Jaj de jó lesz ottan!

Azt hiszem, egyszeribe megszakad a szívem: — Tatou! . . . Tatou! . . . Ne szólj már ilyet . . .

Csupa fehér! . . . Az no . . . nohát hála . . . itt vagyok! . . . óh . . .

Feje lecsuklott a párnára.

Se kiáltott, se jajgatott — meghalt. Csak a kezén éreztem valami gyöngő ránditást: a halál szállott ki akkor belőle.

Franciaiból: Elek Arthur.

addig a dunántuli városokban szerepelt, szubret-énekesnő Leszkayhoz szerződött.

Hogy a kis énekesnő, ki most akaratlanul egy erős drámai összeüt közésnek lett az oka, miért nem akart felesége lenni a szerelmes, előkelő ifjunak, megérthető abból a szerelemnél is erősebb érzésből, melylyel a szinpad dícsőség után való sóvárgás sokakat leköt. — A „Budapesti Napló” következő sorai, melyekben Rontai Boriska pályafutásáról, megemlékszik, érthetővé teszi a helyzetet.

A fővárosi lap sorai ezek:

A szenzációs kis színházi regénynek a hősnője Rontay Boriska, akiről az esti lap helyesen írta, hogy a Népszínházban kezdte meg pályafutását, csak hogy nem a női kórusban, hanem még korábban a színház balletjében. Mint nagyon kicsike kis leány került a Népszínház gyermek balletjébe s már akkor feltűnt grációzus mozdulataival. A kis ballet leánya ambícióját azonban magasabb vágyak sarkalták és egy kar felvételi próba alkalmával pár évvel ezelőtt maga is oda állott a zongora elébe próbát énekelni. Elfogult, félénk hangon énekel el egy operettáriát, amelyet hallás után tanult meg, miközben rövid balletszoknyácskában állt a kulliszák mögött és ívágyó szemekkel nézegetett ki egy csepp kuliszanyíláson a primadonnákra, a kik kint a szinpadon ragyogtak. A kis ballet-leánynak gyöngéske hangja volt ugyan, de azért besorozták a kórusba, ahol aztán három évig fujta a többivel. De valahányszor valamelyik operetben egy kis ballet, vagy egy kis tánc-kórus volt megint csak feltűnt az ő fürge, szilfid alakjának grációzus mozdulataival. Utóbb egy pár szónyi szerepet is kapott már. A kis kóriska-leány egyszerre csak egy kóta-tekeressel jelent meg a próbákon s mikor kérdést intéztek hozzá, azt felelte:

— Tanulok énekelni . . .

Ezt is félénk elfogultsággal mondta, de egy bizonyos idő múlva, ezelőtt harmadfél esztendővel, mikor a népszínházi szerződések megújítására került a sor, a kis kardalos-leány így szólt Evva igazgatóhoz, mikor elébe tette a szerződést:

— Köszönöm, igazgató ur, már elszegődtem . . .

— Ugyan hova?

— Primadonnának!

Rontay Boriska csakugyan a vidékre ment szubretnek s egy pár kisebb vidéki szinpadon szép sikerei voltak. Arad az első nagyobb szinpad, amelyen játszik s Leszkay most az őszön szerződött társulatához. A népszínház kulliszái mögött különben mindig a „kis himlő helyes”-nek hívták, a miatt a pár himlő miatt, amely fitoska orrának és gömbölyded arczának valami pikáns kifejezést kölcsönzött.

. . . Ime, a legújabb kis színházi regény hősnője karrierjének a története.

Azok a városok a hol Rontai eddig működött Sopron az ő szülő helye, Győr és Szombathely. Ezek voltak Komjáthy János most debreczeni igazgató állomás-helyei. Mindenütt olyan csendes, majdnem visszavonult életet élt, mint nálunk. Azért is, hogy menyasszonya volt Brezovaynak, azért is, hogy nagy becsvágygyal tanult folyton.

Akkora becsvágygyal, hogy vőlegénye is nagy ritkán látogatta meg a fővárosból. Ez természetesen csak növelte az ő türelmetlenségét és annál jobban sürgette az esküvőt. A színésznő Komjáthytól megvalva, a fővárosban hosszas habozás után végre is a szinpadot választotta.

Ezután jegyezte el Brezovay azt a szép leányt, ki most szerelmeért oly ke-

serű fájdalmakat szenved. — Most is lobogott azonban benne végzetes szenvedélye és nemcsak levelekkel ostromolta a már Aradon is népszerűvé lett szubrettet, mondjon igent és ő felbontja fővárosi kötelezettségét, hanem két ízben Aradon is járt. Ma két hete „A királyné dragonyosa” előadásán látták a színházban az első sorban. Anélkül, hogy beszélhetett volna ideáljával, ki a szinpadtól nem akart megválni, visszautazott Szigetre. — Onnan a legellentétebb érzelmek harezában vergődve utazott fel Budapestre, ahol a jezsuiták templomában kellett volna az esküvőnek lennie, de az utolsó perczben mást határozott és visszautazott. A vasuton adhatta fel a talán már napokkal azelőtt megirt levelet a vasuti postán, innen a hír, hogy Aradról küldte az expresszelevelét, mely villámként sujtotta a vára-közó násznépet

A fiatal asszony ájultan rogyott le az egyik karosszékre. A boldogtalanság elvette az eszméletét. A levél romba döntötte az álmodott tündérvárat. — S ez a rombadülés mégis szerencséje a csalódott leánynak. Ha nem csak eszmélete tért vissza, hanem a kritikája is, meg kell borzadnia attól a gondolattól, hogy mi történt volna, ha hirtelen felindulás nem rombolja szét az álomlázat, hanem később az idegen szenvedély az ő családi boldogságát. Ha az a levél nem érkezik meg, de megjön a vőlegény és megesküszik vele és elviszi a házába, a mely a boldogtalanság! Nem egy keserű perczre, sem szenvedés napokra, hanem egy hosszú gyötrelmes életre. — Azok a szenvedés napok elmúlnak s az a család, ha nyomot is hagy, csakis nyomot hagy, de nem gyötör a maga borzalmas folytonosságával, — hanem az elrontott életnek nincs megjavítója.

Magyar társadalmi kérdés.

A haladás, melyet hazánk az utolsó három évtizedben tett a szellemi és társadalmi élet minden terén, az emberiség kulturtörténetében példátlan. S ha kikelne sirjából, a ki harmincz évvel ezelőtt megirta művelődésünk történetét s aztán meghalt: ma nemzetének szellemi vívmányai előtt álmélkodva állana, mint a szegény ember gyermeke a pompásan díszített karácsonyfa előtt a szeretet ünnepeinek reggelén.

Kétféle oka van a haladásnak; a magyar faj kiváló szellemi és erkölcsi ereje, másrészt szabadság génuszának diadala. Attól a naptól fogva ugyanis mikor az oktoberi diploma által meglazultak szellemi bilincsei, melyeket az 1867-iki kiegyezéssel ellenségeinek lábaihoz lökött, ettől a naptól datálódik Magyarországnak fellendülése az utóbbi három évtizedben. S ez a fellendülés jogot adott a magyarnak, hogy millenniumi ünnepére a föld legműveltebb népeinek küldte el meghívóját: „Jöjjetek és lássátok, szalonképek vagyunk-e szellemileg és anyagilag.”

A külföld kedvezően ítélte.

De valamint az egyes ember egyéniségének, bármily tökéletes legyen is különben, meg vannak az árnyékoldalai, ép így vannak minden nemzetnek fény- és árnyoldalai, Így a magyar nemzetnek is. A magyar ember született ur. — Bármennyire rajongjanak is egyesek a demokráciáért: ez csak látszat, melyet a hiúság öltet fel velük, lényegileg bizony ők is urak. Ha egy speciális népboldogító, ki csak a nép alsó osztályaiért, tehát a munkás osztályért rajong, egy vendéglőbe lép, aggódva keresi a külön éttermet, mert nem szeretne azokkal az elemekkel, melyeknek a teoriában lelkét eladta, érintkezésbe jönni. A nép pártjának legtulzóbb vezetője szolgálival, munkásival és az ugynevezett szegény ördöggel

szemben ugyanazt az előkelően tartózkodó magaviseletet fogja tanusítani, mint bármely mágnás. Hát klubjaink, kaszinóinknak és társadalmi életünk egyéb gyűlöhelyeinek mi a jellemvonása? Az ekskluszivitás.

Igazságtalanul cselekednék azonban, a ki ezért társadalmunk művelt osztályát elítélné. Hiszen a természet törvénye szerint csak rokon elemek vonzódnak egymáshoz, a különeműek pedig tisztítják egymást. A művelt ember a műveltek társaságát keresi, a szolgálja magának és így a nép nagy többsége éles ellentétben áll a művelt kisebbséggel szemben. S ez bénítólag, rontólag hat a nemzet haladására. Meglehet, hogy minden nemzetnél meg van ez az ellentét, de bizonyára nem mindenütt oly rideg alakban, mint nálunk. Ki hinné, vagy akarná elhitetni, hogy a paraszt szereti az urat?

A földműves és az egyszerű munkás erősen hiszi, hogy az intelligens osztálytól háttérbe van szorítva, sőt általa érdekeiben is károsul; szóval gyakran a legélesebb ellentétben áll a társadalomnak amaz osztályával, mely szellemi képességénél fogva a tömegek vezetésére van hivatva.

Kiváló intelligenciánk törekvéseinek tehát arra kell irányulnia, hogy szellemi és társadalmi érinkezést létesítsen a nép munkásosztályával. Ha ez sikerül, akkor Magyarország a kulturnemzetek közt első rangú helyet fog magának szerezni; ha pedig nem sikerül, a magyar génusz műve a megsemmisülés veszedelmében forog. De sikerülni fog, sikerülnie kell, mert a magyar nép asszimiláló képessége nagy. A nép szívesen fog csatlakozni az intelligens osztályhoz, csak a kellő formát kell megtalálni.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap — szintársulatunk kedvelt komikusának, Follinusznak „Az öreg” című 3 felvonásos vígjátéka került bemutatóra, a közönségnek óriási érdeklődése mellett.

A darab a budapesti vígszínházban került színre először most nem régen s fővárosi sajtó java-része kedvezően nyilatkozott róla. A társalgási vígjátékok közé sorozták, de megrótták, hogy dialógjai terjengősök s e miatt a cselekménye lassan megy előre.

Hát meg van bizony a darabnak ez a hibája, ami azonban olyan hiba, melyet egy szál írónnal is helyre lehet hozni. Ez a terjengősség sem válik pedig unalmassá, mert ugy nyelvezete, mint compositiója igen szellemes és mulattató. Nem ragad falrengető hatókra, de folytonosan derűtségben tart. Nincsenek benne érdekesítő epizódok, sem frappáns fordulatok, de vannak jól és illetve mulatságosan kidomborított jellemek, melyek a vígjátéki jellemek minden kellékeivel bírnak.

Rélay Kálmán (Follinus) amolyan ötven fele járó magánzó, a ki özvegysege alatt, mulató szenvedélyének él, természetesen a kalandokat se veti meg. Igen sokat költ, többet mint a mit vagyona — 3600 frt évi járadéka — megengedne.

Gyermekei: Arthur (Vidor) és Klára (Szabó Irma) el vannak e miatt keseredve, mert az apjuk által csinált adóságok az ő anyai örökségüket fenyegetik. Pedig Arthur-nak is jegyese van Gombos Irma (Végh Vilma) Kláranak is komolyan udvarol Heves Béla (Deézi Alfréd) s aggódva gondolnak jövőjükre. Az apa ugyan nem sokat törődik gyermekeivel s így arról is csak most értesül, hogy azok már eljegyezték egymást. A gyermekek felteszik magukban, hogy valami-képen gátat vetnek atyjok tékozló életmódjá-

nak, ha másként nem lehet, hát megházasítják.

Segítségükre jön Szegfi Károlyné (Molnár Rózsika) egy esinos, fiatal özvegy, a ki vállalkozik, hogy az öreg Don Juant lépre csalja.

Igen ám, de megjelenik Hajnal Ilona (Halmi Margit) varró leány, akinek az öreg már házasságot is ígért, sőt megígérte, hogy a családnak is bemutatja mint jegyesét.

Arthur megsejti a valót s szörnyű zavarba jön, annyival inkább, mert e közben megérkezik jegyesének atyja Gombos Pál, egy szókimondó, nyers földbirtokos, a ki előtt titkolni szeretné atyja kicsapongásait.

Hajnal Ilona azonban nem hagyja magát könnyen eltávolítani s hirtelen — hogy kiletétét elpalástolhassa, úgy mutatja azt be, mint a meghívottak között jelenlevő egyik hitelezőjének leányát.

Végre is félig esellel, félig erőszakkal távolítják el a leányt, de ezt meg a gyanakvó Gombos észre veszi s leendő vejét nőrablónak nevezi és nyilvánosan megsérti s az egész társaságot gorombán lehordván, leányával dühösen távozik.

Persze a szerelmesek kétségbe vannak esve, mert Gombos most már hallani sem akar a házasságról. De ismét kisegíti őket a bajból a szép özvegy Szegfiné, — ki Rélayt hihetkedéssel rá veszi, hogy Gombosnak a legmesszebb menő elégtételt adja meg, vagyis kérjen tőle bocsánatot.

Gombos épen jön leányát keresni s Rélay bocsánatot is kér tőle, miközben legyezgeti annak ostoba hiúságát. Gombos meg is elégszik a bocsánat kéréssel, de nem bocsát meg. Mire Rélay pözsolva bucsuzik el tőle, mondván: vegye lelkére, a mi ezután következik. S csakugyan alig távozik a mellék szobába, onnan azonnal kettős durranás hallik, mire Gombos azt híven, hogy Rélay meglötte magát, kétségbe esik s most már beleegyeznek a gyermekek házasságába is.

Ekkor megjelenik Rélay — mert hiszen az a durranás nem lövés volt, csak pezsgős palaczk felbontásából származott — s a béke megkötött, a párok egymáséi lettek.

Hanem a szép özvegy azért nem nyújtotta kezét az öreg Rélay Kálmánnak, bárha az egész előadás folyamán úgy viselte magát, hogy azt hihettük ez lesz a vége, de hamis a zuzája is, mert minket is megcsalt, az öreg Rélayt is megcsalta, de azt hisszük, hogy nem az első, de nem is utolsó cselekedete ez már neki.

Van a darabban egy pár igen jól megkomponált epizód alak is. Ilyen a Bernát István (Püspöky) és a Törös Tivadar (Vágó István) valamint a Kárász Viktor (Benedek) alakja is. No meg, van még egy uszorás is benne, de a színlapra nem írták ki a nevét: Beczkóy játszott a tetszés mellett pompás alakításával.

Bernát örökösön egy pompás adomát szeretne elmondani, de soha sem jut hozzá. Törös Tivadar egy érdekes jogi esetet szeretne megvitatni, de nem tud baleket fogni reá. Az uszorást akarja nem akarja megteszik a varró leány apjának a ki aztán ő rajta tölti bosszuját. Mind megannyi mulatságos alak akiken sokat kaczag az ember.

A darab minden esetre megérdemli, hogy repertíren murradjon, mert egy számot tevő alkotás, melyért a szerzőt ezennel mi is kitapsoljuk.

* **A Kóczán-díj.** Az akadémia tegnapi ülésének főtárgya a Kóczán-pályázat eredményéről való jelentés volt, a melyet Vadnay Károly olvasott föl. Bírói társai Berezik Árpád és Hegedüs István voltak. Hat munka pályázott a díjért. A megha-

tározott korszak a melyből a drámáknak meríteniök kellett, II. Géza, III. Béla, III. és IV. István idejére esik. A jelentés szerint csak három munka volt a figyelemre érdemes. Ezek közül is kivált a IV. István című, noha egy bíráló a Mária hercegnő mellett foglalt állást. Az előbbi drámának sokkal kevesebb sémításra van szüksége, hogy színrekerüljön, mint az utóbbinak s ez döntött mellette. A IV. István című pályamű három felvonásos tárgya ez: Eleonora, karantáni hercegnő szereti Istvánt. A király neje, a görög Mária pedig férjének kedvenczébea görög Anpronikusba szerelmes. a ki érzelmeit viszonyozza. Mindebből azonban semmiféle drámái összeütközés nem keletkezik. Az uralkodni vágyó, gyöngye jellemű IV. Istvánnak III. Istvánnal vívott csatájában Eleonora fölfogja a király ellen intézett kardesapást, s IV. István első csókjával meghal. A nagyravágyó király a dráma későbbi menetében hirtelen jellemt váltót tart, és felveszi a féltékeny férj szerepét, a ki dalnokruhába öltözve, Máriát Andronikusval tetten éri, a csábítót leszurja, feleségének borába mérget önt s ő maga is véletlenül e mérég áldozata lesz. Nagy figyelem és várakozás közepette bontotta föl báró Eötvös Lóránt első a pályadíjnyertes IV. István jellegű levelét, a melyből a Somló Sándor neve tűnt elő. A közönség élénken megjelenezte és megtapsolta a kitűnő művészt, akinek nem ez az első pályadíjnyertes műve.

NAPÍ HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

— **Athelyezett városi tisztviselők.** Gróf Degenfeld József főispán a mai napon két olyan állásban lévő s életfogytiglan megválasztott városi tisztviselőt, akiknek hivatala f. év végével az új szervezet folytán megszűnik, más megfelelő állásba helyeztetett át. Az egyik Koszorus Kálmán házi pénztár ellenőr, a ki az egyik házi pénztári tisztségre megy át 750 frt törzsfizetéssel, és 150 lakbérilletményvel. A másik Gönczy Endre árvaszéki irattárhoz beosztott közlevéltári segéd, aki az árvaszéki irodatiszti és irattárnoki állásra helyeztetett át, 700 frt törzsfizetéssel és 150 frt lakbér illetményvel. Uj hivatalukat mindketten 1897. január 1-én veszik át.

— **Képviselőink a bizottságokban.** A képviselőházban tegnap alakították meg a különféle szakbizottságokat. Debreczen sz. kir. város országgyűlési képviselői, valamint a városunkban lakó más kerületbeli képviselők a következő bizottságokba választattak be: Dr. Kola János,

a harmadik kerület képviselője a mentelmi és igazságügyi bizottságokba, Dr. Király Ferencz a második kerület képviselője a közgazdasági bizottságba és Thaly Kálmán Debreczen város első kerületének képviselője pedig a véderő bizottságba, a Debreczenben lakó képviselők közül Kis Albert a székelyhídi kerület képviselője a közoktatásügyi bizottságba, Koronis Ferencz a tiszalöki kerület képviselője a közlekedésügyi bizottságba, Színay Gyula a hajdu-böszörményi kerület képviselője a naplóbiráló bizottságba és Rigó Ferenoz a bihari kerület képviselője a földmivelésügyi bizottságba osztott be. A családi összeköttetések révén városunkban széles körben ismert képviselők közül gróf Degenfeld Lajos a lonsonezi kerület képviselője a közigazgatási bizottságba. Münnich Aurél a bíráló és véderő bizottságba, Tóth János a mező-turi kerület képviselője szintén a véderő bizottságba, és végül Marjay Péter a pályii kerület képviselője a földmivelésügyi bizottságba választott be.

— **Adventi idő.** Vasárnap volt advent első vasárnapja. Ez a karácsonyi ünnepkör kezdete a katolikus egyházban. Advent előkészület a karácsonyi időre. Ennek négy hete van, vagy legalább négy vasárnapja karácsony előtt. Ez a négy hét jelenti azt a négyezer esztendő, a mit a bibliai időszámítás Krisztus előtt fölvesz a várakozás idejéül. Megesendülnek a hajnali rorátokra hívó harangok, a melyre itt a városban is el-eliet munkába mente előtt egy-egy katolikus varróleány imádkozni, tán szerelemért, tán egy esodáért, hogy valami herzeg váltsa meg a földi nyomoruságtól, vagy tán szegény anyjáért, hugáért, a kiknek hétről-hétre haza viszi keresményét, szvét, vérét, egészségét adva érte. De ez csak a próza, a poézis odakünn van a katolikus falvakban, a hol a piros pozsgás parasztleány lépked a hajnali órákban a templom felé, tudja már, hogy merről lesi őt, a szive választotta, a ki odaoson hozzá s kísérgeti, összenevetnek, advent van, ilyenkor huzódnak össze a párok, hogy tavaszra lakadalom legyen belőle. Az első ilyen hajnali mise vasárnap volt s négy hétig minden nap reggel 6 órakor.

— **Uj kölcsönös segélyző egyeslet.** Megírtuk a napokban, hogy Szöllősy János vármegyei tiszti főügyész kezdeményezésére városunkban egy új, kisebb betétekkel és rövidebb időtartamra dolgozó kölcsönös segélyző egyesület alakításán fáradozik több tekintélyes uri ember. Az első értekezlet alkalmával az alapszabályok elkészítésére hat tagu küldöttséget alakítottak, amely tegnap este tartotta első tanácskozását s a már kidolgozott tervezet szerint elkészítette az alapszabályok egy részét. Most naponként folytatják az ülésést úgy, hogy az alapszabály a napokban teljesen el is készül. Az előkészületi munkálatok oly serényen folynak, hogy az újabb pénzünetet már valószínűleg az új év első napjaiban meg is kezdheti működését.

— **Eljegyzés.** Pap Béla fiúmei államvasuti tisztt, tegnap eljegyezte helyben Majoros Berta kisasszonyt, Majoros Sándor tankerületi főigazgatósági tisztt bájos szeretetreméltó leányát.

— **A nagyváradi püspökség vagyona.** Sokszor, a mikor a gazdagság sóvárgása fog el, fölkiáltunk: Csak annyi jövedelem lenne, mint a nagyváradi püspöknek. Az óhaj igen tiszteletreméltó és éppen nem közönséges. Akárhány uralkodó német fejedelem a nagyváradi püspökhöz képest afféle — kisbirtokos — a mint e statisztikából, mely hiteles, mert a földmivelési miniszter jelentéséből van véve, látni fogjuk: összes birtoka Biharban 187.393 kat. hold, tíz ezer holddal több,

mint Debreczen 17 és fél négyszögmet-földnyi határa s épen kétszerannyi mint Debreczen város birtoka. Ebből a roppant földterületből szántóföld 31.474, kert 120 hold, rét 4.404 hold, szőlő 437 hold, legelő 22.592 hold, erdő 125.592 hold, nádas 362, terméketlen terület 2.107 hold. A nagyváradi püspökkel szemben az egri érseké ingatlana 42392, a rozsnói püspöké és pedig Gómörben, hol a föld nem termékeny 7178. De a mi legnevezetesebb az esztergomi érsek földje is kevesebb mert csak 94983 hold, meg kell jegyeznünk azonban, hogy a földek sokkal jobbak s mind kultúra alá vannak vetve, a legbelterjesebb gazdálkodással hasznosítottván. Az összes püspökségi s leköltött birtokok, melyek a holtkezi törvények alapján nem szaporíthatók, Magyarországon 689.759 hold, a protestánsok földbirtoka 20.239, a melyből az ágostaiaké 4012 kath. holdra rug. Az unitáriusoké 956 hold. A nagyváradi gör. kel. püspök földbirtoka 138 657, a nagyváradi róm. kath. káptalané, mely szintén igen gazdag, mert négy megyében van birtoka, még (Abauj-tornában is) 77.381 kat. hold. Azért a nagyváradi társaskáptalanban éneklő kanonoknak lenni sem utolsó dolog a világon.

— A Kossuth-utczal család dráma. Tegnap számunkban részletesen megirtuk azt a gyilkossági kísérletet, melyet Seress Géza volt törvényszéki díjnok hülenné vált neje ellen Kossuth-utczán követett el. Az elköszeredett ember megmaradt azon állítása mellett, hogy nem a neje, hanem a saját életét akarta kioltani; a tanúk azonban az ellenkezőjét bizonyították. Seress állítását még az is megczáfolja, hogy mikor tegnapelőtt este a r. kapitányságtól eltávozott, az öt követő rendőr elől megszökött s a Kossuth-utczán egy ház kapuja alá rejtőzött, hol neje váráhozott. Tanúk látták, mikor Seress a kapu alól kiugrott s ott elhaladó neje rá sütötte a revolvert. Szerencsére azonban a töltény nem a revolverbe való volt, a cső végén nem bírt áthatolni s visszaesett a hüvelybe. Seress Gézát ma reggel kísérték át az ügyesség börtönébe.

— Kilitott újság. Mint a Magyarországból olvassuk, lapársunkat, a *Debreczen* az a kilitott megfizetés érte, hogy a szoboszlói függetlenségi és 48-as pártkör helyiségéből kilitotta amiatt, hogy a Polónyi szekereit toló pártvezérek ellen állást foglalt.

— Utazás keletre. Propper N. János a nagyváradi felső kereskedelmi iskola alapítója és igazgatója új utazást rendez a jövő évi márczius 24-től április 22-ig keletre. Az utirány Budapest, Triest, Velence, Brindisi, Korfu, Alexandria, Kairó, Izmaila, Szuez, Portó Szaid, Jaffa, Jeruzsálem, Kandia, esetleg valamely délgörögországi kikötő, Ankona, Fiume, Budapest. Az utazásban résztvevő urak és hölgyek összes költségei — beleértve a vasuti és hajó szállítási díjat, az elszállásolást a lehetőségig első rangu hotelekben (Jeruzsálemben esetleg hospice-ekben) teljes és minden igényt kielégítő ellátást. Velenceben, Alexandriában, Kairóban, Jeruzsálemben kalauzok (dragoman, eicerone) díjait — 400 forintban állapították meg. Bővebb értesítés szerethető Propper János igazgatónál Nagyváradon.

— Új közigazgatási bizottsági tagok. A december 10-iki tisztújító közgyűlésnek a közigazgatási bizottság és igazoló választmány kiegészítése is egyik tárgya fog lenni. A közigazgatási bizottság tagjai fele részének megbízatása az év végével lejárván, ezek helye választás által töltetik be. Kilépnék az elhunyt Steinfeld Antal kivül dr. Kola János, Nemes Kálmán, Márk Endre és Pálfi Gábor. A kilépők újra megválaszthatók.

— Lejárt pályázat. A balmaz-ujvárosi járásban a gróf *Degenfeld* Pál lemondása folytán megüresedett egyik szolgabírói állásra kiírt pályázat tegnap délután járt le s arra összesen két pályázat érkezett, névszerint *Pákosdy* Sándor vármegyei harmadik aljegyző és *Dávidházy* Sándor vármegyei alszámvevő pályáztak. A választást a december 15-iki közgyűlésen eszközlik.

— Gyémánt lakodalom. Lélekemelő ünnepély folyt le Adler Márton debreczeni lakos családi körében. A ház feje, az agg Adler Márton gyémánt lakodalomát zavartalan és boldog házasságának hatvan éves évfordulóját ülte meg szerető hitestársával: Breider Sárával. Az ősz Adler Márton egyike volt azoknak, a kik a debreczeni izraelita egyházközség alapításában áldozatkészséggel és lankadatlan tevékenységgel részt vettek.

— A fővárosi zeurnalisztika köréből. A Fővárosi Lapok kiadói tulajdonjogát a Magyar írók kiadó r.-társaságától a lap felelős szerkesztője Porzsolt Kálmán szerezte meg s már december 1-től fogva e kitűnően szerkesztett lap az ő kiadásában jelenik meg.

— Áldomás után. *Balogh* Tamás nem valami nagyon *tamaskodik* az emberekben, megbizik mindeniben. Ennek a nagy bizodalomnak tegnap keservesen adta meg az árát. Bejött a hetivására s megtakarított pénzcsekjén vásárolt egy tehenet, hogy az majd ellátja a tél folyamán családját tejjel. Ősi szokás szerint az alku után betért az eladóval egyik közeli korcsmába áldomásra, addig a tehenet az utczán egy fához kötötte. Jól elidőztek a korcsmában s már a kellenél többet is ittak, amikor odahagyták a csapszékét. Alig jöttek azonban ki az ajtón, *Balogh* Tamás ijedten veszi észre, hogy nincs a tehen sehol. Ki is jőzanodott nyomban s nagy szomoruan indult a riska keresésére, azonban hiábavaló volt minden, nem akadt a nyomára. A meglöpött ember jelentést tett az esetről a rendőrségnek.

— A szemle eredménye. A népfelkeltő ellenőrzési szemléjének eredményét most állította össze a helybeli katonai ügyosztály. A november hó 17-től—22-ig megtartott szemlék alkalmával jelentkezett helybeli 912, idepen illetőségű 628. A távolmaradotak száma elenyészően csekély.

— Készülődések. A papák arca napról-napra rohamosabban kezd hosszabbodni. Nem izzik nekik az ebéd utáni fekete, az esti tea, sőt még a leib-zsurnáljuk is érintetlenül hever a kéré- és a teacésze mellett.

Ugyan, mi történhetett?

A mamák mosolygó arczal járnak. Beszédjük most, mely eddig néhánéhá viharos volt, — kezd suttogóvá válni, mintha a szerelemreklító nyár-éjek enyhe fuvallatja. A papákat általában tatuskának nevezik, hálósipka nélkül nem eresztik ki őket a szobából, délben olyan ebédet találhatnak be a szakácsnéval, ami után még az excellenziás urak is megnyálnák a szájuk szélét, ha a kabátról leszakad a gomb, rögtönösen ott vannak a czárnával és tüvel, egy nap százszor is megigazítják a család fő nyakkendőjét s minden perczen készek a férjhez menendő leányaikhoz intézett következő figyelmeztetéssel:

— Aranyom, csókolj kezet az apuskának.

Ugyan, mi történhetett?

Nem nagy fejtörés kell ahhoz, hogy ezt kitalálja az ember. A papák azért szomorúak, mert tudják a mamák vidámságának az okát. Új ruha kell a kis lánykának, szebbnél szebb, divatosnál

divatosabb, mert kezdődnek a felolvasó estélyek, hangversenyek, később a bálók. — A leányoknak pedig meg kell ott jelenniök, mert a mamák tanítása után jól tudják, hogy a házasságok nemcsak az égben, de a báli termek parkettjein is köttenek. Ezért a papák borús ábrázata és keserű sóhaja, hogy!

Miért is van báli szezon a világon?

— Sártés telefon utján. Berlinben e napokban a telefonos kisasszony a bíróság elé állította Auerswald Zsigmond kapitányt, az ottani Union-klub titkárát. A kapitány urat a hölgy azzal vádoolta, hogy a kapitány ur telefon utján ostoba disznónak nevezte. A vádlott kapitány a következő körmönfont védekezéssel élt:

— Akkoriban, mikor az az eset történt, olyan lakásban laktam, a mely tele volt egerekkel. E végből egész lakásomban mérget hintettem el, úgy hogy a ház kutyái és macskái ettől megbetegedtek. Erre én úgy intézkedtem, hogy legalább a dolgozószobámat, a hol a telefon volt berendezve, mentesítem az egerektől. Ennélfogva azt a szobát tele hintettem erős méreggel és elzártam a szobát, hogy oda a kutya be ne mehessen. A mondott alkalomkor valaki erősen csevegött, én a telefonhoz sietek és amint abba beleszólok, egyszerre csak belép a kutya a dolgozó szobámba. Rögtön reáivalltam: „Mit akarsz, ostoba disznó”, ezzel a kutya kikötődött. Igaz, hogy a telefonos kisasszony visszaszólt „Mit mondott?” Erre én azt feleltem: „Magának semmit.” Ez a tényállás. Kérem felmentésemet.

— A telefonos kisasszony erre így szólt:

— Hát akkor miért mondta a kapitány ur „maga ostoba disznó?” Hát kapitány ur a kuttyát magázza?

A kapitány ur e fogas kérdésre semmit sem felelt, ellenben a telefonos kisasszony folytatta mondókáját és elbeszélte azt is, hogy a kapitány ur a legtürelmetlenebb előfizető és hogy tüstént méregbe jó, mihelyt kimondott szavára azonnal nem beszélhet azzal, a kivel az összekötötést kívánja. A bíróság elítélte a kapitányt és pedig — 300 márká lefizetésére.

Táviratok.

— A *Debreceni Ellenőr* sajtótudósítójától.

A t. Házból.

Budapest, december 2. A képviselőház mai ülésének elején Szilágyi Dezső elnök jelentette, hogy Zsilinszky Mihály államtitkár a zólyomi mandátumról lemond, a csabait tartja meg. Ezután a megválasztott bizottságok felesküdték. Ennek végeztével a megtámadott mandátumokat sorolták ki a bizottságok között, elbírálás végett. Jegyzők lettek ebben: *Lázár* nemzeti-párti és *Rakovszky* néppárti. — A tónbeszédet másodsor felolvasták, mire Csáky Albin gróf indítványozta, hogy egy 24 tagból álló bizottság küldessék ki, a felirat szerkesztésére. Az indítványt elfogadták. — Polónyi a hármas szövetség ügyében interpellált. Bánffy miniszterelnök kijelenté, hogy a külügyi passzusnak a trónbeszédéből való kihagyása nem czélzatosan történt. Erdemileg nem válaszol. — Kossuth a felmondott vámszerződés dolgában interpellált. Kiadták a miniszterelnöknek.

A román kormány lemondott.

Budapest, december 2. Bukarestből sürgönyzik: A kabinet lemondott. — Aurelianus házelnököt bizták meg kabinet alakítással, melynek tagjai szintén liberálisok lesznek.

Megmérgezett metropolita.

Budapest, december 2. Belgrádból távirják, hogy ott erős a gyanu, miszerint Methodius uszkübi metropolitát megmérgezték. Helyébe Ambrozius ochridi metropolitát választották.

Nomen est omen.

Papucs István ur elmondhatja magáról, hogy nomen est omen. Ő tudniillik a mellett, hogy Papucs: férj is A felesége házsártos, féltékeny, a ki felbontgatja a levelet, kikutatja az asztalfiókját és a zsebeit, utána kémkedik, kimenőt sohasem ad neki, — de azért igen jó asszony. Csak éppen az az említett kis hibája van.

Történt pedig, hogy egy napon Papucs ur egyik jó barátja a nevenapját ülte, nagy vacsorával, cigánynyal, jó borokkal s Papucs urat is meghívta. A szerencsétlen férj ötölt-hatolt.

— Kérlek, ezer örömmel, ha dolgaim engedik.

— Ha dolgaid engedik? Te vén hazug, te! A feleséged nem enged.

— De kérlek.

— Papucshős vagy . . . nem kapsz kimenőt, nem enged el az asszony; mondom, hogy papucshős vagy. Nem igaz?

— Nem, mondá elszántan a felboszszantott Papucs — hős leszek.

— Ah?

— Elfogok jönni a vacsorára. . .

— És a feleséged?

— Az az én dolgom — de eljövök. Számíthatsz reám. Ha csak valami baj nem ér, ott leszek.

Papucs ur lassan, gondolatokba mélyedve ballagott haza. Azon gondolkodott, hogy járjon túl a felesége eszén, mert hogy az asszony kifogja tudni, hogy valami legény-muriról van szó, arról bizonyos volt. Végre akadt egy eszméje.

— Mucuskám, mondotta a feleségének hazaérkezve, ma bizottsági üléssem van.

— Igen? mondotta a muczuska. Valószínűleg este?

— Igen, este, hagyta rá nyugodtan a férj.

— Valószínűleg vacsora is lesz, szimatolt tovább az asszony.

— Igen, vacsora is lesz, hagyta rá megint nyugodtan a férj.

Az asszonynak szeptet ütött a fejébe ez a nagy bátorság.

— Nem fogsz elmenni, mondotta aztán kereken.

— El fogok menni, mondotta Papucs és azzal kiment a szobából.

Papucsné asszony elnémult a bámulattól. Mit jelentsen ez? Máskor Papucs könyörgésre szokta fogni a dolgot? . . . Ez valami rosszban tőri a fejét és képes még elmenni arra a vacsorára.

— Ne de majd teszek róla! mondotta sejtelmes mosolylyal Papucs.

Az ajtó előtt pedig kejesen dörzsölte össze Papucs ur a kezét.

— Elmegyek, elmegyek, mondotta nagy örövendve és ezenközben egy apró skatulyában valami porfélélet szemléltetett. A cimborák már mind együtt vannak névnapját ünneplő barátjoknál, csak Papucs ur hiányzik. Még várnak reá egy keveset, de aztán egyhangulag s határozatilag kimondják, hogy Papucs urat nem engedte eljönni a felesége. Ezekután pedig ettenek és ittanak nagyokat, daloltak is hozzá s már bizony pirkadni kezdett, a mikor hazafelé készülődtek.

Az egyiknek ekkor bolondos ötlete támadt:

— Gyerünk el Papucshoz! Nézzük meg mit csinál?

— És a nemesak elit, hanem az el-itt kompánia odavonult a Papucs ur ablakai alá, majd pedig kéttagu küldöttséget menesztettek hozzá.

A kéttagu küldöttség kereste Papucs urat a szobájában, de ott nem találta. Szobáról szobára járt, míg aztán az ebédőben rábukkant. De minő tablótárult itt szeméik elé: ott ült karosszékében Papucs ur, hosszan elnyulva és

kegyetlenül horkolva s véle szemben Papucsné, nem kevésbé kegyetlenül horkolva.

Rázták, rázogatták, hideg vízzel is meglocsolták őket, de beléltel egy jó óra, amíg végre felébredt a két alvó. Akkor aztán kiderült, miért nem jöhetett Papucs a vacsorához.

Papucs ur ugyanis, hogy kikerülhesse felesége őrző szemeit, a vacsora alatt álomport szórt a felesége poharába.

De ugyanakkor Papucsné is, a ki mindenáron megakart akadályozni, hogy Papucs ur elmelessen hazulról s élt a gyanupörrel, hogy az valami alattomos tervet forral — szintén álomport szórt a férje poharába.

Papucs ur nagy örömmel vette észre hogy a felesége álmosodni kezd.

— Diadal, rebegte boldogan. A feleségem már alszik.

— De mi ez? tette hozzá rémulten e perczben. Én is álmosodom.

— Diadal, rebegte ugyanakkor Papucsné asszonyom. A férjem már alszik.

— De mi ez? — tette hozzá rémulten e perczben. Én is álmosodom. . .

Es néhány percz mulva mindketten aludtanak.

Mindezt azonban csak másnap beszéltte el Papucs ur a cimboráknak, Nagyön bus volt.

— És a feleséged mit szolt hozzá? Nem büntetett meg az állomporért? . . . kérdezték a pajtások.

Papucs ur pedig felelte:

— Hozzám vágta . . . a duszámat . . .

Muszká házasságok.

Nálunk ritkaság a mesallianceok mind a két fajtája: amikor főrangúak vesznek el polgár leányt, vagy viszont: ez a születési mesalliance — és amikor művelt, pozícióval bíró emberek vesznek elműveletlen, alacsony intellektuális fokon álló, pozíció nélküli nőket s ez a társadalmi mesalliance. Ez utóbbinak Oroszország a hazája, ahol művelt és a felvilágosult középosztály tagjai seregestől vesznek magoknak olyan feleséget, aki mélyen alattok áll műveltség tekintetében, társadalmi pozíciója pedig egyáltalán nincsen. Sokféle magyarázatot keresnek erre magok a muszkák is; — mondják, hogy azért van, mert a művelt osztály nem oly zárkózott náluk, mint másutt, vagy hogy a műveltségnek náluk nincs meg az elvitáztatlanul abszolút, másutt már rég elismert nagy becse, sőt Tolstoj nyomán sokan magyarázzák akként is, hogy ez a legegyszerűbb eszköz elősegíteni és elérni a néppel való kívánatos összeolvadást.

A legtöbb ilyen társadalmi mesallianceot fiatal emberek, jobbára, akik egyetemi tanulmányaikat a fővárosok valamelyikében végezték, kötik. Gondatlanul, a következményekkel nem számolva, sőt azokra nem is számítva kötnek viszonyokat varrólányokkal, szabónőkkel, cselédekkel, s amint a statisztikai kimutatás bizonyítja, nem tudják őket lerázni magokról s vagy a botránytól féltükben, vagy tulságos becsület- és kötelességérzetből — nőül veszik őket. De van ezeknek a muszka mesallianceoknak egy különös fajtája! A meggyőződésből, jobban mondva a meggyőződésnek hozott áldozatból kötött mesalliance. Főként a 80-as évek derekán volt ugyanis divatban Tolstoj apostol nyomán a népet szeretni, a kultúrembert a természethez: a néphez visszavezetni, amire a legjobb eszköznék azt tartották, ha a művelt osztály tagjai egészséges vérű és gondolkozású parasztleányokat vesznek feleségül.

Es bizony nem egy muszka vett és vesz ma is feleséget a parasztkunyhókból — nem

szerelemből, de az elv kedvéért. Hogy milyen az ily házasságok képe — az könnyen elképzelhető. A parasztleány, aki addig cseléd volt s most egyszerre urnő akar lenni, akinek neve se volt, most büszkölkedik a férje nevével, czimeivel és rangjával s minden áron szalont akarna tartani, amelytől természetesen futva-fut minden társaságbeli hölgy. Az ilyen asszonyok közül csak azoknak a szalonjai telnek meg, akiknek a férje hivatalnok ember: mert ez az alantas hivatalnokait — kegyvesztés terhe alatt — egyszerűen berendeli a felesége szalonjába. Az ilyen házasságoknak azonban az a legszomorubb következménye, hogy a helyett, hogy a feleséget a férj magához emelné a kultúra valamelyes fokára, a helyett a férj súlyed le a feleség műveletlen, sivár intellektuális világába. Nagy ritka az az eset, hogy a férj, műveletlen neje mellé társalkodónót, helyesebben nevelőnőt fogat, aki azután hozzá illővé gyurja át az asszonyt.

CSARNOK.

Este.

Mikor pihenni térnek este

A fáradt testü emberek,

Magam virrasztok s künn csodálom

A csillagok hogy fénylenek.

Töprekedem, mely'ken lesz jobb tanyánk

Ezen . . . vagy ott a másikon talán . . .

Amott a láthatárnak alján

Két szép csillag ragyog felém;

Két szép leányszemként mosolyg át

A csöndes éjnek tengerén.

Oly biztató a fényük, oly szelid,

Ott lessz az élet szép, ott lessz, nem itt f

Nem fog majd fájni ott az élet,

Miként e rongyos föld tekén.

Nem fojt, nem üldöz testi járom,

Égő sziv, tönkre tett remény.

Ha tán csalódnám, vigaszom lehet, —

Szebb két szem is csalt már meg engemet f

Barát Sándor.

Az én Jokóm.

A Debreczeni Ellenőr részére németből ford.

Kalocsa Réza.

— (Folytatás.) —

Kunigunda néni Bóhm tábornok öt lányának egyike volt. Atyjához feltűnően hasonlított hatalmasan kifejtett orrával és katonás magatartásával és e miatt az öt leány közös dajkája elnevezte „kis generalis“-nak.

Ez az elnevezés rajta maradt a szegényes körülményekkel való hősies küzdelemben, mely mint tudjuk, a magasabb rangú legtöbb katonatiszt hátrahagyott családjának önkényt értendő osztályrésze.

A kis generalis név még akkora is rajta száradt a mi Kunigunda nénenken, amikor testvérei egyenkint jobb világba költöztek át, az ő sorsában meg hirtelen változás állott be.

Ugyanis egy napon Kunigunda kisasszony ugy találta, hogy valami főnyeremény sorsjegyének a száma erősen hasonlít annak a sorsjegynek a számához, mely mélyen elrejtve nyugszik boldogult édes atyja íróasztalának a fiókjában. És ha ez valónak bizonyul, akkor a szegény öreg Kunigunda néni a gazdag Kunigunda nénié változott egy csapással.

Mielőtt azonban hitelt adhatna e látománynak, helyesnek találta a bankárhoz elmenni, hogy vajjon valami sajtóhiba nem foszlatja-e szét az egész tündérálmot?

Nem foszlott szét; sorsjegye megütötte a főnyereményt és minthogy megütötte, a bankház hivatalnokai rendkívül mélyen meghajtották magukat a „kis generalis” előtt. De félt, hogy a „kis káplár” előtt is ilyen mélyen bókoltak volna, ha azé lett volna a főnyeremény.

Azt mondják, hogy Kunigunda néni, mikor mindezekről megbizonyosodott, életében először lehajtott fővel haladt végig az utcán. Még a szerencsééhez is szoknia kell először az embernek, habár ez irányban a haladás nagyon gyors tempóban szokott történni.

És Kunigunda néni felemelte fejét és ismét a kis generalis volt különösen, azokkal a rokonaival szemben, akik eddig is rendkívüli tisztelettel viselkedtek a néni iránt, de eddig nem volt alkalmuk mély hódolatokat kifejezni.

Ezeknek a rokonoknak sorába lépünk be most mi is? Számíthatunk józanul meghívásunk elfogadására?

Kunigunda néni, mihelyt kezében volt az eszköz, gyorsan körülnézett a nagy világban. De azt aligha tapasztalta valahol, hogy ő rá is nézett volna valaki. Bizonyára rá sem hederített sem a Belvederei Apolló, sem a Ludovici Junó, — hideg volt a gletserek nézése, részvétlenül izzottak az Alpok összes csúcsai. Magános voltának rideg érzetében az Északi-tenger „oge”-ban végződő szigetét: Spiekerooge, Wankerooge, Langeooge és végre Oge szigetét is „learatta”, ha ugyan aratni való gabona, vagy csak fű is akad rajtuk. Erkezését, távozását engedte szabályozni az ár és apály által, azután keresztül-kasul robogott Európán, de akár robogott, akár időzött valahol, — mindig csak egyedül volt.

A mi meghívásunk vágyat ébresztett benne, a családdal megismerkedni — és valójában elfogadta a meghívást.

Fogadására mindnyájan a kapuba sietünk, mikor megérkezett. Egészen olyan volt, mint gondolám — nagyon kimért, tartása rendkívül egyenes — éles tekintettel mindent átvizsgálva — tetőtől talpig a vén generalis!

Hallomásból tudtam, hogy Kunigunda néni gyöngéje a finom sütemény és mint-hogy érkezés éppen uszonna időre esett, csakhamar az asztalon volt a fehérsávos, piros fánk, forrón a lábából. Ezenkívül mindenféle aprólékoságról is gondoskodtunk, például illatos virágcsokor előtte. És kegyes fogadtatásra talált az előző-kenység, mert a családi orr mélyen elmerült a rózsák közé. Meg lehettünk elégedve. Ha mindjárt nem volt is szándékunk örökségvadász lenni; de férjemnek bizony nagy szüksége volt reá, hogy kölcsönt eszközöljön ki tőle.

De most valami roppant ügyességgel szöki a néni székének támlájára és a néni arca mellett hosszú karját kinyújtva durván belemarkol a rózsákba, — szentéges ég! a majom!

(Folyt köv.)

Közgazdaság.

* A malomgyesület reorganizálása.

Megirtuk nem régebben, hogy az országos malomgyesület szervezetének újjáalakítását határozta el. Az egyesület vezetősége már elkészült a reorganizáció tervével, melynek főintencziója az, hogy a vidéki malmokat is bevonja az egyesület kötelékébe. A tervezet szerint fiókegyesületek létesülnének meglehetősen nagy autonómiával az ország számos részein s ezekre vonatkoznak a malomgyesület már is érintkezésbe lépett az összes vidéki malmokkal. A hét pontba foglalt tervezet részletei a következők:

A földrajzi fekvés szerint bizonyos központok körül a malmok önálló fiók-

egyesületekké alakulva, együttesen képezik az országos malomgyesület kötelékét. Ily fiókegyesületek létesítendőek:

- a nagy alföldi malomesopontra,
- a bánáti, bácskai és dunamenti csoportra,
- a keleti felvidéki csoportra,
- a nyugati felvidéki csoportra,
- a dunántúli csoportra,
- az erdélyi vármegyékre és végül Budapest főváros malomesoportjára.

E csoportok mindegyike teljesen függetlenül alakul fiókegyesületté, megválasztja elnökét és jegyzőjét és bármely helyi érdekű kérdésben korlátlan szabadsággal bír. A fiókegyesületek elnökei mint ilyenek egyúttal az Országos Malom-Egyesület alelnökei is és együttesen a központi elnökséget képezik, melynek fejeül egy politikai befolyású, tekintélyes férfiú választatnék. A központi elnökségen kívül az összes fiókegyesületek kiküldöttjeiből központi választmány alakítandó. A fiókegyesületek a beszédett tagdíjak felét a központnak szolgáltatják be. A fiókegyesület tagjainak viszonya a fiókegyesülethez, jogaik és kötelességeik és a többi részletes intézkedések alapszabályszerűleg valamennyi fiókegyesületre egybehangzóan állapítandók meg. A fiókegyesületek megalakulása után a központi egyesület alakítandó meg, melynek alapszabályai a kormányának bemutatandók.

Ez a magva az új, organizáció tervezetének s ennek tárgyalására a malomgyesület legközelebb meghívja az összes vidéki malmokat.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. decz. hó 2-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	122.—	122.50
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	122.50	123.50
" koronajárdék 4%	99.—	99.50
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4 1/2%	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	137.—	138.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	399.50	399.75
Osztrák hitelbank részvény	362.—	362.25
Magyaripar- és keresk. bank. r.	102.50	103.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	121.25	122.25
3-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.—	117.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.50
Osztrák "	18.—	18.50
Olasz "	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy	6.90	7.20
Jó-szív "	3.30	3.55

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	5.64	5.72
20 márkás arany	11.77	11.81
20 frankos arany	9.50	9.53
1 Sovereigns	11.99	12.03
I-só tak. pénztár 4 1/2%-os zál.-lev.	99.—	99.50

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, december 1.

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet csendes volt. Elkelt csendes irányzat mellett 20.000 mm. változatlan áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árak mellett. Rozs azonban 5 krral olcsóbb lett.

Eladott:

Buza. Tiszav.: 100 mm. 81. kg. 8.55	
és fél krt. 100 mm. 80. kg. 8.55	frt. 100 mm. 8.05 kg. 8.50
400 mm. 80. kg. 8.50	frton.

Zab: 5.60—6.20.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat launya volt, s buza da-

czára a kisebb árhullámzás mellett változatlan marad, minden más azonban olcsóbb lett.

Hivatalos felmondások nem történtek.
Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

	frt
Buza szept.-októberre 1896	—.—.—
" máj.-juniusra 1896	9.17—19
Rozs tavaszra 1896	6.83—85
" szept.-re 1896	—.—.—
Tengeri máj.-jun.-ra 1897	4.08—04.—
Zab máj.-jun. 1896	5.96—98.
szept.-okt. 1896	0—
Repeze aug.-szept. 1896	11.10—11.15
Zárlat 4 óra 30 perczkor:	

	frt
Buza 1897. őszre	8.17—8.18
Rozs 1897 "	6.83—6.84
Tengeri 1897 aug.-szept.-re	5.98—6.00
Zab 1897 "	4.03—04.
Repeze 1897 "	11.10—11.15

Sertéspiacz.

Budapest, december 1.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fiaatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 53 1/2 krtól 55 krig. Fiaatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fiaatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 54 krtól 56 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi nov. hó 27-ik napján volt készletben 6686 darab. 1896. évi november hó 29-ik napján felhajtott 545 darab, 1896. nov. hó 29-ik napján elszállított 265 db. 1896. nov. hó 30-ik napjára maradt készletben 6967 db. — A hizott sortés üzletirányzata változatlan.

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napssámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
3/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknel (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	—	—
A temetőbe ki és vissza	2	10
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	120	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.	—	—
A koresolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	120	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítatnak.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 68.

Bérlet 53. sz.

Szerdán, decz. 2-án, másodszer:

Az öreg.

Vigjáték 3 felv. — Irta Follinus Aurél.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melletea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknek. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában (Tisza-palota).

1084—20—20

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.

Ezységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:		6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8 40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 31
P.-Ladány—Nagyvárad-felé*)	d. u.	3 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4 07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 —
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3 05
Csak Szatmárig	reg.	5 30
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 25
Miskolcz—Kassa felé	este	8 10
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 02
	reg.	5 28
H.-Böszörmény—Büd- Sz.-Mihály-felé	m. áll. v.-tól vásártérről	reg. d. u.
	m. áll. v.-tól vásártérről	d. u. d. u.
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4 42
" " (vásártérről)	reg.	5 —
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4 12
" " (vásártérről)	d. u.	4 24
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv.	este	8 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv.	reg.	5 45

Budapestről Debreczenbe

indul:

A délután 3 ó. 47 p.-kor érkező szv.	reg.	9 40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gyv.	d. u.	2 15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv. P.-Ladányig gyv. átszállással	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	8 47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	7 09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 16
Csak Szatmárról	este	8 58
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 21

Debreczenbe érkezik:

Kassa—Miskolcz felől	este	7 50
B.-Szt.-Mihály	vásártérről	reg.
H.-Böszörmény felől	m. áll. v.-hoz	reg.
	vásártérről	este
	m. áll. v.-hoz	este
F.-Abony felől (vásártérről)	d. u.	5 23
F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5 32
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérről)	reg.	7 50
Ohat-Kócs-Polgár „ (m. áll. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	8 18

Eladó takarmány.**Álmosdon és Érseklinden**

(vasuti állomás)

több kazal kitűnő széna, zabszalma, sok tengeriszár, esetleg nyári legelővel, megfelelő telelési helylyel

eladó.

Értekezhetni Engländer Miklóssal Álmosdon (Biharmegye).

1101-2-1

Legnagyobb és legolcsóbb**butorraktár.****Schwarz Vilmos**

Debreczen, Nagyvárad-u. 2083. sz.

Gyárhelyiség: Szálka-köz 1973. sz.

Alapított 1875.

Gyors és pontos kiszolgálat biztosított

Jótállás mellett.

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI
nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hírlapkiadó-vállalat

Diszmu-könyvkötészet